

Marknaden ur systemansvarigs perspektiv

Mats Elmér

2009-04-22

Systemansvar

- formulera krav på de balansansvariga - balansansvarsavtal
- kortsiktigt se till att inmatning och uttag är i balans
- svara för balansavräkning
- försörjningstrygghet inom vårt systemansvar

Balansansvarsavtal

Naturgaslagen (2005:403) 7 kap. 4 § stipulerar att

”En leverantör av naturgas får bara leverera naturgas i uttagspunkter för vilka leverantören eller någon annan, gentemot den systemansvariga myndigheten, har åtagit sig det ekonomiska ansvaret för att det nationella naturgassystemet tillförs lika mycket naturgas som tas ut i uttagspunkten (balansansvar). Ett sådant åtagande skall göras genom ett avtal med den systemansvariga myndigheten (balansavtal). ”

Balansansvarsavtal forts.

- Tecknas årsvis med de balansansvariga
- Villkoren skall vara objektiva och icke-diskriminerande
- Metoder för utformning skall godkännas av tillsynsmyndigheten (Energimarknads-inspektionen)

Balansansvarsavtal

Huvudavtal

BA:s åtaganden

Ekonomiskt ansvarig för att
upprätthålla balans mellan inmatning
och uttag

Planera för balans

Rapportera/informera

Betala i enlighet med avtalet

SvK:s åtaganden

Kortsiktig balans i systemet

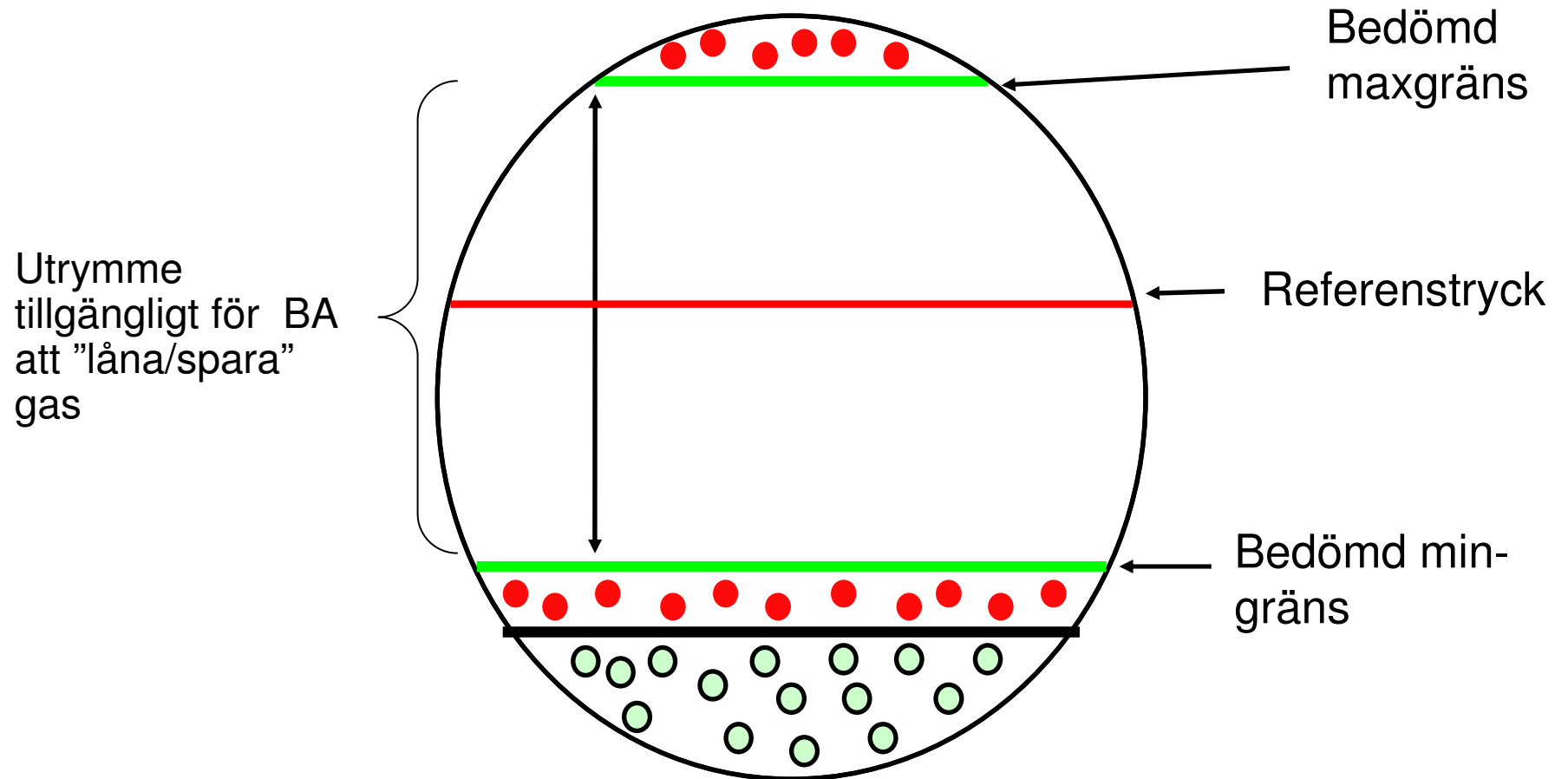
Balansavräkning

Säljer/köper gas (veckohandel,
korrektionsgas, balansgas, reglergas)

Balansavräkning

- Princip med ett konto för ackumulerade obalanser
- Balansansvarige får dagligen ett balanssaldo
- Utanför balanskontots gränser uppstår köp/sälj av Balansgas mellan SvK och den balansansvarige
- Utrymmet som balansansvarig erhåller är baserat på maximal månadsmedeleffekt

Balansavräkning

Balansavräkning

Aktiviteter före leveransmånad

- Svenska kraftnät publicerar preliminärt övre värmevärde senast den 25:e månaden före aktuell månad
- Preliminärt värmevärde är ett medelvärde av de dagliga värmevärdena för dag1-22 innevarande månad
- Preliminärt värmevärde publiceras på Svenska Kraftnäts hemsida samt rapporteras till nätägarna via EDIEL.

Balansavräkning

Aktiviteter före leveransmånad

- Senast den 25:e rapporterar Svenska Kraftnät balansansvarigs andel av totalt balanseringsutrymme
- Underlag för beräkning är de inrapporterade maximala månadsmedeleffekterna
- maximal månadsmedeleffekt skall senast den 15:e rapporteras in av nätägarna
- maximal månadsmedeleffekt är beskrivet i mätföreskrifterna

Balansavräkning

Aktiviteter före leveransmånad

- Strukturanmälan från balansansvarig och nätägare skall senast vara Svenska kraftnät tillhanda den 15:e
- Strukturanmälan från nätägare innehåller:
 - förändringar inom nätområdet
- Strukturanmälan från balansansvarig innehåller:
 - förändringar av motpart i Dragör
 - förändringar av planer

Balansavräkning

Aktiviteter under leveransmånad

- Prognos för balansansvarigs max-/mingränser för nästkommande 3 dygnet distribueras senast kl.12.00
- Resultat från daglig preliminär avräkning skall senast distribueras kl. 12.00
- Balansansvarigs max-/mingräns inför leveransdygnet
- Balansgrundpriset distribueras i normalfallet varje onsdag

Balansavräkning

Balansansvarigs max-/mingränser

- Balanstjänsten beräknar hur stort totalt utrymme som finns att utnyttja.
- Varje Balansansvarig tilldelas andel av detta utrymme, beroende på andel av månadsmedeleffekt
- Beräkningen bygger på
 - fysisk max/min gräns
 - SvK:s ägande

Balansavräkning

Preliminär daglig avräkning

- Nätägarens rapportering skall vara Svenska Kraftnät tillhanda senast kl.10.30, dygnet efter leveransdygnet
- Samtliga serier är per Balansansvarig och med preliminärt värmevärde
- Nätägaren rapporterar:
 - Preliminär förbrukning, dygnsavlästa (6104)
 - Preliminär förbrukning, schablonkunder (6105)
 - Preliminär inhemsk produktion (6122)
 - Preliminärt uttag Lager (6136)
 - Preliminär inmatning Lager (6138)

Balansavräkning

Preliminär daglig avräkning

- Nätägaren ansvarar för att estimeras då mätvärden saknas
- Svenska Kraftnät lägger in mätvärden manuellt
- Svenska Kraftnät estimerar då mätvärden saknas (helger)
 - Balansansvarig avräknas på dennes prognos
 - Balansansvarig har möjlighet att undanta serier som skall estimeras
- Nätägaren kan inte begära att Svenska Kraftnät estimerar för dennes nätområde

Balansavräkning

Preliminär daglig avräkning

- Planer och prognoser från balansansvariga skall vara Svenska Kraftnät tillhanda senast kl. 14.00 dagen före leveransdygnet
- Balansansvarig rapporterar följande:
 - Handel med utländsk gasproducent
 - Handel mellan balansansvariga
 - Prognoser (förbrukning, lager, produktion)
 - Reglerhandel
 - Veckohandel
 - Uttag/avsättning på balanskonto

Balansavräkning

Preliminär daglig avräkning

- Reglerhandel
 - handel mellan Svenska Kraftnät och balansansvarig
 - initierad av Svenska Kraftnät på grund av driftmässiga skäl
- Veckohandel
 - Veckovis handel mellan Svenska Kraftnät och balansansvariga
 - Syftar till att minska Svenska Kraftnäts risker med korrektionsgas
 - Utgör underlag för beräkning av balansgrundpriset

Balansavräkning

Preliminär daglig avräkning

- Svenska Kraftnät beräknar och rapporterar ut följande:
 - Preliminär förbrukning dygnsavlästa
 - Preliminär förbrukning
 - Produktion
 - Uttag och inmatning lager
 - Avräknade handelsvärden
 - Balanskontosaldo
 - Preliminär balansgas, köpt/såld
 - Reglergas, köpt/såld

Balansavräkning

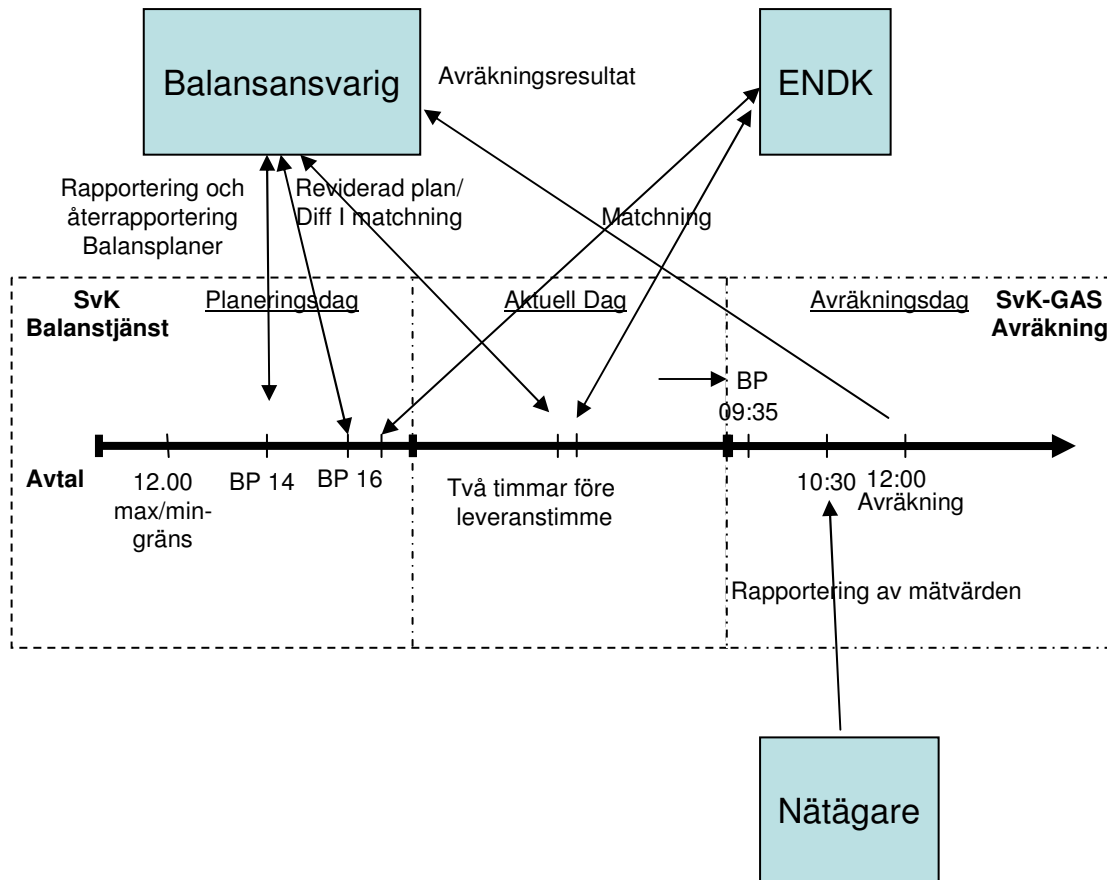
Preliminär daglig avräkning

- Balanskontosaldot är det viktigaste som balansansvarige erhåller
- beräknas som:
 - Ingående saldo + summa obalans (Inmatning-uttag)

Balansavräkning

Preliminär daglig avräkning

Tidschema GAS planering & avräkning

Balansavräkning

Aktiviteter efter gasmånaden

- Slutligt undre och övre värmevärde
 - Publiceras och rapporteras senast 3:e vardagen efter leveransmånad
 - Svenska Kraftnät får denna information från Energinet.dk
- Slutavräkning
 - Resultat distribueras till balansansvariga senast den 25:e månaden efter leveransmånad
 - Baseras på slutliga mätvärden inrapporterade från nätägarna (slutligt värmevärde)
 - Senast den 15:e månaden efter leveransmånad skall nätägarna ha rapporterat in slutliga mätvärden

Balansavräkning

Slutavräkning (fakturering)

- Korrektionsgas
- Slutlig balansgas
- Veckohandel
- Reglerhandel
- Förbrukningsenergiavgift

Balansavräkning

Slutavräkning (fakturering)

- Korrektionsgas
 - Skillnader mellan slutliga mätvärden och preliminära mätvärden leder till köp respektive sälj av korrektionsgas
 - Prissatt med balansgrundpris
 - Främsta anledningen till stora volymer korrektionsgas är estimering på grund av saknade mätvärden

Balansavräkning

Slutavräkning (fakturering)

- Slutlig balansgas
 - ingående saldo+obalans (slutliga värden)
 - Överskjutande del över balanskontosaldots gränser leder till köp/sälj av balansgas
 - Prissätts med 50 respektive 150 % av balansgrundpriset

Balansavräkning

Slutavräkning (fakturerering)

- Förbrukningsenergiavgift
 - Avgift som skall täcka Svenska Kraftnäts fasta kostnader
 - 0.9 kr/MWh tas ut på den totala förbrukningen

Översyn av balansansvarsavtalet

- Veckohandel på NordPool Gas
- Tillsvidareavtal